

Nr 43

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande anslag för budgetåret 1967/68 till industri, energiförsörjning, teknisk forskning m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(5:e avd.)

De i detta utlåtande upptagna anslagen har i statsverkspropositionen redovisats inom handelsdepartementets verksamhetsområde. I anslutning till Kungl. Maj:ts proposition nr 21 och utskottets av riksdagen bifallna utlåtande nr 29 samt Kungl. Maj:ts kungörelse den 24 februari 1967 (nr 47) om ändring i stadgan angående statsdepartementen upptar utskottet anslagen såsom tillhöriga finansdepartementets verksamhetsområde och i förekommande fall redovisade i den ordning som angetts i sistnämnda proposition.

DRIFTBUDGETEN**Sjunde huvudtiteln****Industri, bergsbruk, energiförsörjning m. m.**

1:o) **Statens institut för hantverk och industri: Avlöningar till viss personal.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 1 (bilaga 12, punkt B 10, s. 25 o. 26 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 3 januari 1967), vilket innebär en anslagsökning med 114 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för hantverk och industri: Avlöningar till viss personal* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 348 000 kr.

2:o) **Statens institut för hantverk och industri: Vissa omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 11, s. 26 o. 27), vilket innebär en anslagsökning med 10 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för hantverk och industri: Vissa omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 81 000 kr.

3:o) **Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt B 12, s. 27) föreslagit riksdagen att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 565 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär att oförändrat belopp skulle anvisas för bidrag till kursverksamheten inom statens institut för hantverk och industri.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Stefanson m. fl.* (I: 305) och den andra inom andra kammaren av herr *Andersson i Örebro m. fl.* (II: 180), i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte till Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m. för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 865 000 kr., innebärande en uppräkning med 300 000 kr. jämfört med departementschefens förslag.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen II: 180.

Utskottet, som anser vad i motionerna anförts inte innefatta tillräckliga skäl för frångående av Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 305 och II: 180, till *Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 565 000 kr.

4:o) **Statens institut för hantverk och industri: Utrustning och inredning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 13, s. 28), vilket innebär en anslagshöjning med 50 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens institut för hantverk och industri: Utrustning och inredning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr.

5:o) **Befrämjande av hemslöjden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 18, s. 34), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Befrämjande av hemslöjden* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 266 000 kr.

6:o) **Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 1, s. 40 o. 41), vilket innebär en anslagsökning med 356 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 3 556 000 kr.

7:o) **Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 2, s. 42), vilket innebär en anslagsökning med 315 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 757 000 kr.

8:o) **Sveriges geologiska undersökning: Kartarbeten m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 3, s. 43—46), vilket innebär en anslagsökning med 400 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Kartarbeten m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 2 000 000 kr.

9:o) **Sveriges geologiska undersökning: Utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 4, s. 46 o. 47), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Utrustning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 600 000 kr.

10:o) **Sveriges geologiska undersökning: Prospektering.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 5, s. 47—54), vilket innebär en anslagsökning med 1 900 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Prospektering* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 10 600 000 kr.

11:o) **Sveriges geologiska undersökning: Uppdragsverksamhet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt C 6, s. 54 o. 55), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Sveriges geologiska undersökning: Uppdragsverksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

12:o) *Bergsstaten: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 4, s. 20 o. 21), vilket innebär en anslagsökning med 36 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 492 000 kr.

13:o) *Bergsstaten: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 5, s. 21 o. 22), vilket innebär en anslagsökning med 3 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bergsstaten: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 60 000 kr.

14:o) *Statens elektriska inspektion: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 8, s. 23 o. 24), vilket innebär en anslagsökning med 245 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens elektriska inspektion: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.

15:o) *Statens elektriska inspektion: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 9, s. 24 o. 25), vilket innebär en anslagsökning med 77 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens elektriska inspektion: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 230 000 kr.

16:o) *Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström*. Kungl. Maj:t har (punkt J 5, s. 135 o. 136) föreslagit riksdagen att till *Kostnader för vissa nämnder m. m.* för budgetåret 1967/68 under tionde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 37 000 kr.

Under sistnämnda anslag har medel beräknats för arvoden m. m. för granskningsnämnden för försvarsuppfindingar med 10 000 kr., för oljelagringsrådet med 7 000 kr. och för statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström med 20 000 kr. Sedermera har emellertid Kungl. Maj:t i propositionen nr 21 förutsatt, att medel till prisregleringsnämnden skall anvisas under ett särskilt anslag på sjunde huvudtiteln med ovannämnda rubrik.

Utskottet får under hänvisning till utskottets utlåtanden nr 10 och nr 29 hemställa,

att riksdagen må till *Statens prisregleringsnämnd för elektrisk ström* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 20 000 kr.

17:o) *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 3, s. 18—20), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) medge att under budgetåret 1967/68 statlig garanti för lån till nyanläggnings- och upprustningsåtgärder berörande landsbygdens elnät beviljas intill ett belopp av 6 000 000 kr.,

b) till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 3 000 000 kr.,

c) medge att under budgetåret 1967/68 bidrag för nyanläggning och upprustning av elektriska distributionsnät på landsbygden beviljas intill ett belopp av 8 000 000 resp. 2 500 000 kr.

18:o) *Statens provningsanstalt: Driftkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 1, s. 56—61), vilket innebär en anslagsökning med 1 290 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt: Driftkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 7 990 000 kr.

19:o) *Statens provningsanstalt: Utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 2, s. 61 o. 62), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens provningsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 800 000 kr.

20:o) *Statens skeppsprovningsanstalt: Avlöningar*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 3, s. 62 o. 63), vilket innebär en anslagsökning med 380 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovningsanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 562 000 kr.

21:o) *Statens skeppsprovningsanstalt: Omkostnader*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 4, s. 64), vilket innebär en anslagsökning med 60 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Omkostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 347 000 kr.

22:o) *Statens skeppsprovninganstalt: Utrustning*. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt D 5, s. 64 o. 65), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens skeppsprovninganstalt: Utrustning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kr.

Teknisk forskning och industriellt utvecklingsarbete

23:o) *Teknisk forskning*. Kungl. Maj:t har (punkt E 1, s. 66—68) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 22 428 000 kr.

Statens utgifter för tekniska forskningsrådets verksamhet bestrids innevarande budgetår dels genom förslagsanslaget Statens tekniska forskningsråd, dels genom reservationsanslaget Teknisk forskning. Kungl. Maj:ts förslag innebär att de båda anslagen, som i gällande riksstat är upptagna med tillhoppa 18 628 000 kr., förs ihop till ett anslag samt att bidraget till Tekniska nomenklaturcentralen, som f. n. tagits upp i ett särskilt anslag under tionde huvudtiteln med 15 000 kr., fr. o. m. budgetåret 1967/68 belastar nu förevarande reservationsanslag till Teknisk forskning.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Dahlén m. fl.* (I: 412) och den andra inom andra kammaren av herr *Ohlin m. fl.* (II: 524), i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte besluta att anslaget till Teknisk forskning uppräknas med 1 000 000 kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag och att därför till Teknisk forskning för budgetåret 1967/68 anvisas ett reservationsanslag av 23 428 000 kronor.

Beträffande motiveringen för detta yrkande får utskottet hänvisa till den i motionerna åberopade motionen II: 498, som av utskottet behandlas i annat sammanhang.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förevarande förslag innebär att de båda nuvarande anslagen till tekniska forskningsrådets verksamhet sammanförs till ett. Vidare skall det hittillsvarande särskilda bidraget till Tekniska nomenklaturcentralen belasta förevarande anslag.

Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle till teknisk forskning för nästa budgetår anvisas 22 428 000 kr. I motionerna I: 412 och II: 524 yrkas en uppräknings av anslaget med 1 milj. kr. utöver nämnda förslag. Även om vissa skäl kan anses tala till förmån för motionsförslaget anser utskottet det likväl i nuvarande läge inte möjligt att förorda avsteg från Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 412 och II: 524, till *Teknisk forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 22 428 000 kr.

24:o) Institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, *INFOR: Administrationskostnader*. Kungl. Maj:t har (punkt E 2, s. 68 o. 69) föreslagit riksdagen att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kr.

Kungl. Maj:ts förslag innebär en anslagshöjning med 50 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Torsten Andersson* (I: 92) och den andra inom andra kammaren av herrar *Sjönell* och *Börjesson* i Glömminge (II: 126), i vilka motioner hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att antalet ledamöter i styrelsen för *INFOR* må ökas från fem till sju och antalet suppleanter från tre till fyra, så att företrädare för mindre och medelstora företag kan beredas plats i styrelsen i enlighet med vad i motionerna anförts.

Beträffande motiveringen för ifrågakvarande förslag får utskottet hänvisa till motionen II: 126.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förevarande anslagsäskande.

Det i motionerna I: 92 och II: 126 framställda yrkandet angående sammansättningen av *INFOR:s* styrelse var i sak föremål för prövning av såväl 1965 som 1966 års riksdagar, vilka avvisade detsamma. Under hänvisning härtill får utskottet avstyrka det nu föreliggande yrkandet.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

1. att riksdagen må till *Institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, INFOR: Administrationskostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kr.;
2. att motionerna I: 92 och II: 126 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

25:o) **Bidrag till Ingeniörsvetenskapsakademien.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 3, s. 69 o. 70), vilket innebär en anslagsökning med 250 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Ingeniörsvetenskapsakademien* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 926 000 kr.

26:o) **Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 4, s. 70 o. 71), vilket innebär en anslagsökning med 261 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Stiftelsen Svensk träforskning om provisorisk förlängning av gällande avtal om driften av Svenska träforskningsinstitutet på i sak oförändrade villkor fr. o. m. den 1 juli 1967 t. o. m. den 30 juni 1968,

b) till *Bidrag till Svenska träforskningsinstitutet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 500 000 kr.

27:o) **Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 5, s. 71 o. 72), vilket innebär en anslagsökning med 112 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Stiftelsen Svensk textilforskning om provisorisk förlängning av gällande avtal om driften av Svenska textilforskningsinstitutet på i sak oförändrade villkor fr. o. m. den 1 juli 1967 t. o. m. den 30 juni 1968,

b) till *Bidrag till Svenska textilforskningsinstitutet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 550 000 kr.

28:o) **Bidrag till Institutet för metallforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 6, s. 72 o. 73), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Stiftelsen Svensk järn- och metallforskning om provisorisk förlängning av gällande avtal om driften av Institutet för metallforskning på i sak oförändrade villkor fr. o. m. den 1 juli 1967 t. o. m. den 30 juni 1968,

b) till *Bidrag till Institutet för metallforskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 316 000 kr.

29:o) **Bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 7, s. 73 o. 74), vilket innebär en anslagsökning med 131 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska institutet för konserveringsforskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 1 130 000 kr.

30:o) **Bidrag till Institutet för optisk forskning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 8, s. 74 o. 75), vilket innebär en anslagsökning med 27 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna avtal med Stiftelsen Svensk optikforskning om provisorisk förlängning av gällande avtal om driften av Institutet för optisk forskning på i sak oförändrade villkor fr. o. m. den 1 juli 1967 t. o. m. den 30 juni 1968,

b) till *Bidrag till Institutet för optisk forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 223 000 kr.

31:o) **Bidrag till Svenska silikatforskningsinstitutet.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 9, s. 75), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Svenska silikatforskningsinstitutet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 137 000 kr.

32:o) **Institutet för verkstadsteknisk forskning: Driftbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 10, s. 75 o. 76), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Institutet för verkstadsteknisk forskning: Driftbidrag* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

33:o) **Institutet för verkstadsteknisk forskning: Bidrag till utläggning av forskningsuppdrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 11, s. 76), vilket innebär en anslagsökning med 500 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Institutet för verkstadsteknisk forskning: Bidrag till utläggning av forskningsuppdrag* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 000 kr.

34:o) **Korrosionsinstitutet: Driftbidrag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt E 12, s. 76 o. 77), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Korrosionsinstitutet: Driftbidrag* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kr.

35:o) Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 3, s. 122), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret: Administrationskostnader* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 471 000 kr.

36:o) Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt H 4, s. 122 o. 123), vilket innebär oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Svenska uppfinnarkontoret: Understödjande verksamhet* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 85 000 kr.

37:o) Bidrag till Sveriges standardiseringskommission. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt B 17, s. 33 o. 34), vilket innebär en anslagsökning med 115 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Sveriges standardiseringskommission* för budgetåret 1967/68 anvisa ett anslag av 1 185 000 kr.

Atomenergiverksamhet

38:o) Delegationen för atomenergifrågor. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 1, s. 78 o. 79), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Delegationen för atomenergifrågor* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 330 000 kr.

39:o) Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi. Kungl. Maj:t har (punkt F 2, s. 79—105) föreslagit riksdagen att till Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 92 000 000 kr.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 93 500 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av

herrar *Bengtson* och *Dahlén* (I: 543) och den andra inom andra kammaren av herrar *Ohlin* och *Hedlund* (II: 692), i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte till Atomenergiverksamhet inom AB Atomenergi för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 86 000 000 kr.;

dels ock en inom andra kammaren av herr *Ståhl* väckt motion (II: 696), i vilken motion hemställts att riksdagen vid behandlingen av statsverkspropositionen bilaga 12, punkt F 2, Atomenergiverksamhet inom AB Atomenergi måtte a) anvisa ett reservationsanslag av 82 milj. kr., b) till övergångskostnader för avveckling av driften vid uranverket i Ranstad anvisa 3,4 milj. kr., c) uttala att anslag för tungt vatten till anläggningen vid Marviken bör anvisas först sedan tillfredsställande garantier lämnats atomenergidelegationen att anläggningen är godtagbar beträffande både säkerheten och den tekniska funktionsdugligheten.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande motionsyrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 692 och II: 696.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag under förevarande punkt avser medelsanvisning på driftbudgeten till Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi med ett belopp av 92 milj. kr. Under kapitalbudgeten föreslås skola anvisas 16 milj. kr. såsom investeringsanslag för Marvikens atomkraftstation under fonden för låneunderstöd. Enligt Kungl. Maj:ts förslag skall vidare ett särskilt anslag på 6,9 milj. kr. anvisas till drift av Ranstadsverket m. m. under nästa budgetår.

I likhet med föredragande departementschefen upptar utskottet under förevarande punkt samtliga här aktuella frågor till sakbehandling i ett sammanhang.

Vad först beträffar uranverket i Ranstad, som tagits i bruk för provdrift under år 1965, framgår av statsrådsprotokollet att provdriften gett ett ur teknisk synpunkt tillfredsställande resultat men att det ekonomiska resultatet av uranframställningen är ogynnsamt med dagens uranpriser. De för vår försörjning och beredskap på energiområdet värdefulla erfarenheter som vunnits av det hittillsvarande arbetet i Ranstad har ansetts inte utgöra tillräckligt motiv för att upprätthålla en förlustbringande uranproduktion. En särskild sakkunnig har tillkallats för att skyndsamt utreda frågan om de ekonomiska och marknadsmässiga förutsättningarna för en fortsatt verksamhet i Ranstad. Som riktlinje för utredningens prövning av olika alternativ har uppställts att varje ytterligare investering där skall uppfylla normala företagsekonomiska lönsamhetskrav. Under den tid som erfordras för utredningen och för prövningen av dess förslag har driften i Ranstad ansetts böra fortsätta i nuvarande omfattning. För innevarande budgetår har på tilläggsstat redan anvisats 8,1 milj. kr. och för nästa budgetår föreslås såsom nämnts ett särskilt anslag på 6,9 milj. kr. Medlen har förutsatts skola av Kungl. Maj:t ställas till förfogande i den utsträckning som erfordras för

att skapa underlag för en eventuell fortsatt verksamhet enligt de angivna riktlinjerna.

Enligt utskottets uppfattning är den i statsrådsprotokollet gjorda uppläggningsfrågan om anslag till Ranstadsverket i dagens läge ändamålsenlig. I konsekvens härmed synes det lämpligt att medel till verket anvisas under ett särskilt anslag. Utskottet tillstyrker därför vad i förevarande hänseende föreslagits. När utskottet nyligen biträdde Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisning till Ranstadsverket på tilläggsstat för innevarande budgetår betonade utskottet att detta inte innefattade något ställningstagande till anslagsfrågan för tiden därefter. Utskottet vill göra motsvarande förbehåll beträffande det nu aktuella anslagsbeviljandet.

I motionen II: 696 yrkas att till övergångskostnader för avveckling av driften vid Ranstadsverket anvisas 3,4 milj. kr. för nästa budgetår. Mot bakgrunden av vad utskottet nyss anfört kan utskottet inte biträda detta förslag. Hemställan i denna anslagsfråga gör utskottet under punkt 41 i det följande.

Beträffande frågan om den övriga verksamheten inom AB Atomenergi har i statsrådsprotokollet anförts, att bolagets arbete bör fortgå i huvudsak efter nu gällande riktlinjer i avvaktan på pågående utredning av frågan om statens fortsatta insatser på atomenergiområdet m. m. Vad i samband härmed anförts i statsrådsprotokollet har inte gett utskottet anledning till särskilt uttalande. En förordad koncentration till Sveriges geologiska undersökning av uranprospekteringen i landet har utskottet räknat med vid sin tillstyrkan under punkt 10 i det föregående av anslaget till prospektering inom sistnämnda myndighet.

I fråga om Kungl. Maj:ts anslagsäskande under förevarande punkt, 92 milj. kr., yrkas i motionerna I: 543 och II: 692 en nedsättning med 6 milj. kr. till 86 milj. kr. och i motionen II: 696 en nedsättning med 10 milj. kr. till 82 milj. kr.

Utskottet anser tillräckliga skäl inte föreligga för en längre gående beskärning av förevarande anslag än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet kan därför inte biträda motionsyrkandena i anslagsfrågan. Beträffande vad i motionerna anförts om förstärkning av bolagets inkomstsida vill utskottet erinra om att föredragande departementschefen förklarat sig utgå ifrån att bolaget särskilt beaktar möjligheterna att öka sina inkomster genom att utnyttja befintliga resurser.

Det i motionen II: 696 påyrkade uttalandet angående visst villkor för anvisande av anslag till Marvikenanläggningen anser sig utskottet inte böra förorda.

Kungl. Maj:ts förslag angående låneanslag till Marvikenanläggningen förleder ingen erinran från utskottets sida. Hemställan i ämnet görs i det följande under punkt 44.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag ävensom med avslag å motionerna I: 543 och II: 692 samt motionen II: 696, sistnämnda motion såvitt den avser förevarande anslag, till *Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 92 000 000 kr.;

2. att motionen II: 696, såvitt den avser visst villkor för medelsanvisning till Marvikenanläggningen, icke må av riksdagen bifallas.

40:o) **Internationellt atomenergisamarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt F 3, s. 106—108), vilket innebär en anslagsökning med 100 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Internationellt atomenergisamarbete* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 2 400 000 kr.

41:o) **Drift av Ranstadsverket m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt F 4, s. 108) föreslagit riksdagen att till detta ändamål för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 900 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat den ovan under punkt 39 omnämnda motionen II: 696 i vad den avser anslag till uranverket i Ranstad.

Utskottet får under hänvisning till vad utskottet anfört under punkt 39 i det föregående hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionen II: 696, såvitt den avser anslag till uranverket i Ranstad, till *Drift av Ranstadsverket m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett förslagsanslag av 6 900 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens affärsverksfonder

Statens vattenfallsverk

42:o) **Kraftstationer m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt I: F 1, s. 138—162) föreslagit riksdagen att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 360 000 000 kr.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 310 milj. kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Per Jacobsson* (I: 303) och den andra inom andra kammaren av herr *Öhvall m. fl.* (II: 395), i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om medverkan till sänkning av vattenfallsstyrelsens eltariffer i det norrländska taxeområdet enligt lokaliseringsutredningens förslag;

dels två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Dahlén* och *Bengtson* (I: 546) och den andra inom andra kammaren av herrar *Hedlund* och *Ohlin* (II: 685), i vilka motioner hemställts att riksdagen måtte till Kraftstationer m. m. för budgetåret 1967/68 anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 5 milj. kronor minskat investeringsanslag av 355 000 000 kronor.

Beträffande motiveringen för ifrågavarande motionsyrkanden får utskottet hänvisa till motionerna II: 395 och II: 685.

Utskottet. Investeringsramen för vattenfallsverket är för innevarande budgetår fastställd till 335 milj. kr. Härtill har lagts ett belopp av 10 milj. kr., vilket bl. a. motiverats av ökat uttag av ersättningskraft från Stornorrfors kraftstation. För nästa budgetår förordar departementschefen en ram för medelsförbrukningen av 350 milj. kr. Det av Kungl. Maj:t äskade anslaget till kraftstationer m. m., 360 milj. kr., har beräknats under hänsynstagande till att en marginal utöver ramen bör finnas för att möjliggöra en sådan ökning av medelsförbrukningen under löpande budgetår som kan påkallas av konjunkturmässiga eller andra särskilda skäl.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag att investeringsanslaget till kraftstationer m. m. upptas med 360 milj. kr. och avstyrker det i motionerna I: 546 och II: 685 framställda yrkandet om en sänkning av anslaget med 5 milj. kr. Vad i förevarande sammanhang i statsrådsprotokollet anförts har inte gett utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

I motionerna I: 303 och II: 395 har yrkats att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om medverkan till sänkning av vattenfallsstyrelsens eltariffer i det norrländska taxeområdet enligt lokaliseringsutredningens förslag.

Under hänvisning till 1964—1966 års riksdagars beslut i berörda ämne avstyrker utskottet ifrågavarande yrkande.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

1. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 546 och II: 685, till

Kraftstationer m. m. för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 360 000 000 kr.;

2. att motionerna I: 303 och II: 395 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Statens allmänna fastighetsfond

43:o) *Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovvningsanstalt.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt II: 1, s. 162) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för kavitationslaboratorium vid statens skeppsprovvningsanstalt* för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 775 000 kr.

Fonden för låneunderstöd

44:o) *Lån till Aktiebolaget Atomenergi för uppförande av en atomkraftstation i Marviken.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt V: 1, s. 164), vilket innebär en anslagsminskning med 26 000 000 kr., samt under hänvisning till vad utskottet anfört under punkt 39 hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Lån till Aktiebolaget Atomenergi för uppförande av en atomkraftstation i Marviken* för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 16 000 000 kr.

Fonden för förlag till statsverket

45:o) *Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m.* I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt VII: 1, s. 166 o. 167), vilket innebär en anslagsminskning med 8 300 000 kr., hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Dispositionsanslag för legodriften vid vissa staten tillhöriga gruvor i Västerbottens län m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 4 200 000 kr.

Stockholm den 14 mars 1967

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Einar Persson, Axel Andersson, Fritz Persson, Svensson, Harry Carlsson, fru Wallentheim, herrar Bengtson, Ottosson, Bertil Petersson, Herbert Larsson, Wallmark, Åkerlund och Johan Olsson; samt

från andra kammaren: herrar Bohman, Blidfors, Almgren, Eliasson i Sundborn, Mellqvist, fröken Olsson, herrar Gustafsson i Skellefteå, Lindholm, Nelander, Fagerlund, Björkman, Källstad, Blomkvist, Sjönell och Nilsson i Kristianstad.

Reservationer

1) vid *punkten 3* (Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m.) av herrar *Axel Andersson, Harry Carlsson, Bengtson, Ottosson, Wallmark, Åkerlund, Johan Olsson, Bohman, Eliasson* i Sundborn, *Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Björkman, Källstad* och *Sjönell*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 305 och II: 180 och att därför utskottets yttrande och hemställan bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar den i motionerna I: 305 och II: 180 framförda uppfattningen att en efter omständigheterna rimlig och motiverad anpassning av anslaget till omfattningen av kursverksamheten vid institutet måste eftersträvas. Med hänsyn härtill och då den i motionerna yrkade anslagshöjningen synes väl underbyggd tillstyrker utskottet den av motionärerna föreslagna anslagshöjningen.

Under återopandande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 305 och II: 180, till *Statens institut för hantverk och industri: Bidrag till kursverksamheten m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 865 000 kr.»

2) vid *punkten 10* (Sveriges geologiska undersökning: Prospektering) av herr *Åkerlund*.

3) vid *punkten 23* (Teknisk forskning)

a) av herrar *Axel Andersson, Harry Carlsson, Bengtson, Johan Olsson, Eliasson* i Sundborn, *Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Källstad* och *Sjönell*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 412 och II: 524 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7, som börjar med »Enligt

Kungl. Maj:ts» och slutar med »Kungl. Maj:ts förslag», bort ha följande lydelse:

»Enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle till teknisk forskning för nästa budgetår anvisas 22 428 000 kr. I motionerna I: 412 och II: 524 yrkas en uppräknig av anslaget med 1 milj. kr. utöver nämnda förslag. Till stöd härför har bl. a. åberopats att diskrepansen mellan tekniska forskningsrådets äskande och departementschefens förslag är alltför stor. Med hänsyn till den tekniska forskningens betydelse för vårt näringsliv och därmed för det ekonomiska framåtskridandet anser utskottet starka skäl föreligga för den i motionerna begärda anslagsökningen. Utskottet tillstyrker därför berörda yrkande.»

dels ock utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

»att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 412 och II: 524, till *Teknisk forskning* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 23 428 000 kr.»

b) av herr *Wallmark*.

4) vid *punkten 24* (Institutet för nyttiggörande av forskningsresultat, INFOR: Administrationskostnader)

a) av herrar *Axel Andersson, Harry Carlsson, Bengtson, Johan Olsson, Eliasson* i Sundborn, *Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Källstad* och *Sjönell*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 92 och II: 126 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 7, som börjar med »Det i» och slutar med »föreliggande yrkandet», bort ha följande lydelse:

»Beträffande det i motionerna I: 92 och II: 126 framställda yrkandet angående sammansättningen av INFOR:s styrelse finner utskottet det angeläget att i denna ingår företrädare även för mindre och medelstora företag. Detta kan möjliggöras genom en utökning av styrelsen i enlighet med vad i motionerna anförts. Utskottet får därför tillstyrka desamma.»

dels ock utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen må, med bifall till motionerna I: 92 och II: 126, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att antalet ledamöter i styrelsen för INFOR ökas från fem till sju och antalet suppleanter från tre till fyra, så att företrädare för mindre och medelstora företag kan beredas plats i styrelsen i enlighet med vad i motionerna anförts.»

b) av herr *Åkerlund*.

5) vid *punkten 39* (Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi) av herrar *Axel Andersson, Harry Carlsson, Bengtson, Johan Olsson, Eliasson* i Sundborn, *Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Källstad* och *Sjönell*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 543 och II: 692 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12, som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »befintliga resurser», bort ha följande lydelse:

»Enligt utskottets uppfattning har i motionerna I: 543 och II: 692 anförts bärande skäl för en längre gående beskärning av förevarande anslag än enligt Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet vill därför förorda att anslaget i enlighet med motionsyrkandet bestäms till 86 milj. kr. Utskottet finner däremot ej skäl tillstyrka det i motionen II: 696 gjorda yrkandet rörande förevarande anslag.»

dels ock utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 543 och II: 692 även med avslag å motionen II: 696, sistnämnda motion såvitt den avser förevarande anslag, till *Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi* för budgetåret 1967/68 anvisa ett reservationsanslag av 86 000 000 kr.»

6) vid *punkten 42* (Kraftstationer m. m.)

a) beträffande medelsanvisningen av herrar *Axel Andersson, Harry Carlsson, Bengtson, Ottosson, Wallmark, Åkerlund, Johan Olsson, Bohman, Eliasson* i Sundborn, *Gustafsson* i Skellefteå, *Nelander, Björkman, Källstad* och *Sjönell*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 546 och II: 685 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 14, som börjar med »Utskottet tillstyrker» och slutar med »särskilt uttalande», bort ha följande lydelse:

»Beträffande anslaget till kraftstationer finner utskottet att i motionerna I: 546 och II: 685 anförts bärande skäl för en nedsättning med 5 milj. kr. i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet tillstyrker därför det i de nämnda motionerna framställda yrkandet.»

dels ock utskottets hemställan under 1. bort ha följande lydelse:

»1. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 546 och II: 685, till *Kraftstationer m. m.* för budgetåret 1967/68 anvisa ett investeringsanslag av 355 000 000 kr.»

b) beträffande vattenfallsstyrelsens eltariffer i Norrland av herrar *Axel Andersson, Harry Carlsson, Bengtson, Johan Olsson, Eliasson* i Sundborn,

Gustafsson i Skellefteå, *Nelander*, *Källstad* och *Sjönell*, vilka ansett att utskottet bort tillstyrka motionerna I: 303 och II: 395 och att därför

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 14, som börjar med »Under hänvisning» och slutar med »ifrågavarande yrkande», bort ha följande lydelse:

»Beträffande detta yrkande får utskottet framhålla att utskottet delar motionärernas uppfattning att elkraftkostnadernas storlek är av särskild betydelse för det norrländska näringslivet och att lägre eltaxor skulle verkligt stödja och stimulera såväl befintlig som ny företagsamhet inom Norrland. Utskottet tillstyrker därför i anledning av motionsyrkandet, att utredning sker i motionernas syfte.»

dels ock utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. att riksdagen må, i anledning av motionerna I: 303 och II: 395, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning rörande möjligheterna till sänkning av vattenfallsverkets eltariffer i det norrländska taxområdet enligt lokaliseringstudningens förslag.»

Särskilt yttrande

vid *punkten 39* (Atomenergiverksamhet inom Aktiebolaget Atomenergi) av herrar *Ottosson*, *Wallmark*, *Åkerlund*, *Bohman* och *Björkman*, vilka anför:

»Vi biträder uppfattningen att Ranstadsverket må drivas i avsedd omfattning under hela nästa budgetår, ehuru en något kortare tid för försöksdriften även kunnat övervägas med tanke på att den tillsatta utredningen uppgetts skola framlägga sitt resultat redan i början av budgetåret. Om det skulle visa sig att utredningen inte kan göra sannolikt att företagsekonomiskt lönsamma och marknadsmässiga förutsättningar för en fortsatt och utvidgad verksamhet vid Ranstad kan skapas, bör frågan om nedläggning av Ranstadsverket, dess läggande i s. k. malpåse eller fortsatt men reducerad drift snarast aktualiseras.

I fråga om Marvikenanläggningen bör framhållas att dess färdigställande, som nu framskridit långt, inte bör försenas. Tyvärr kommer färdigställandet att ske utan att frågan om den nukleära överhettningen fått en tillfredsställande lösning. Därmed framstår utsikterna till en ekonomiskt försvarbar utvinning av elektrisk energi som problematiska, även om detta skulle ske i större anläggningar av Marvikens typ.»